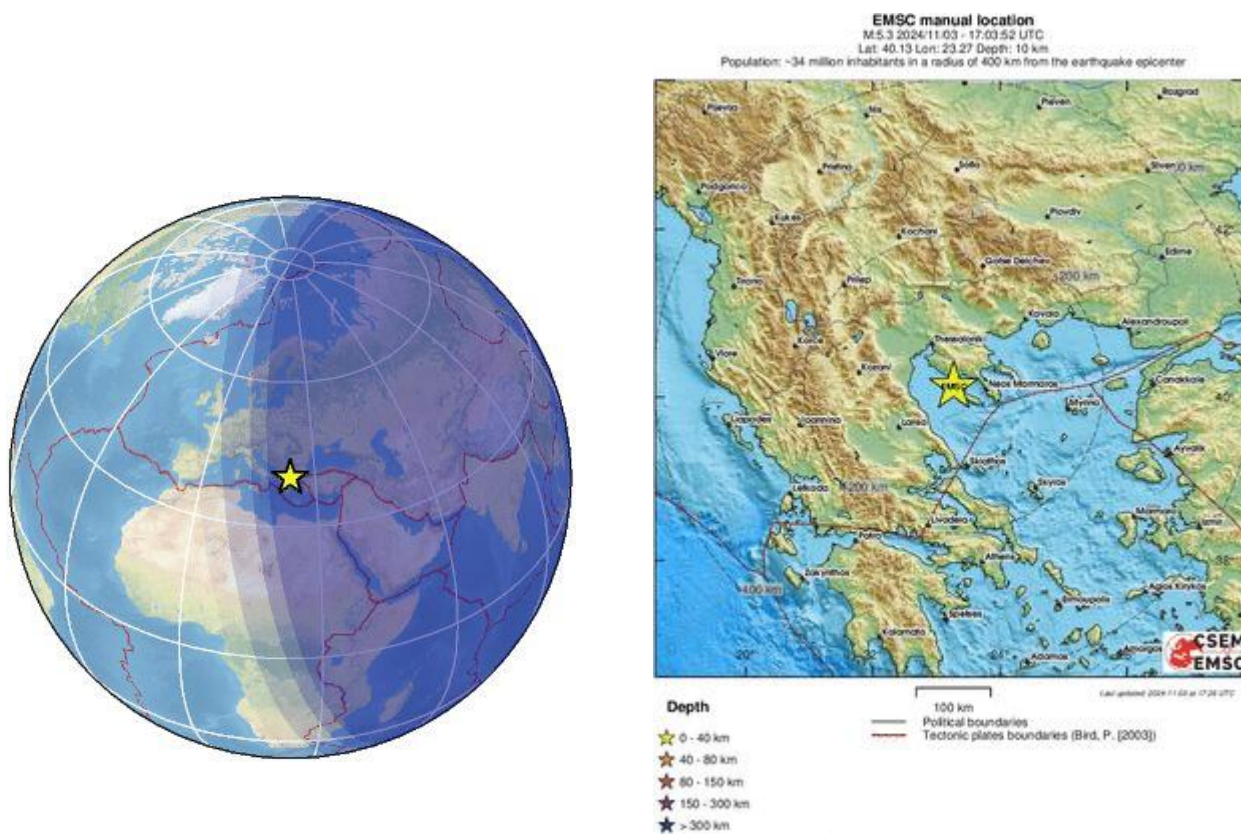

Žemės drebėjimas Graikijoje, 2024 metų lapkričio 3 d.

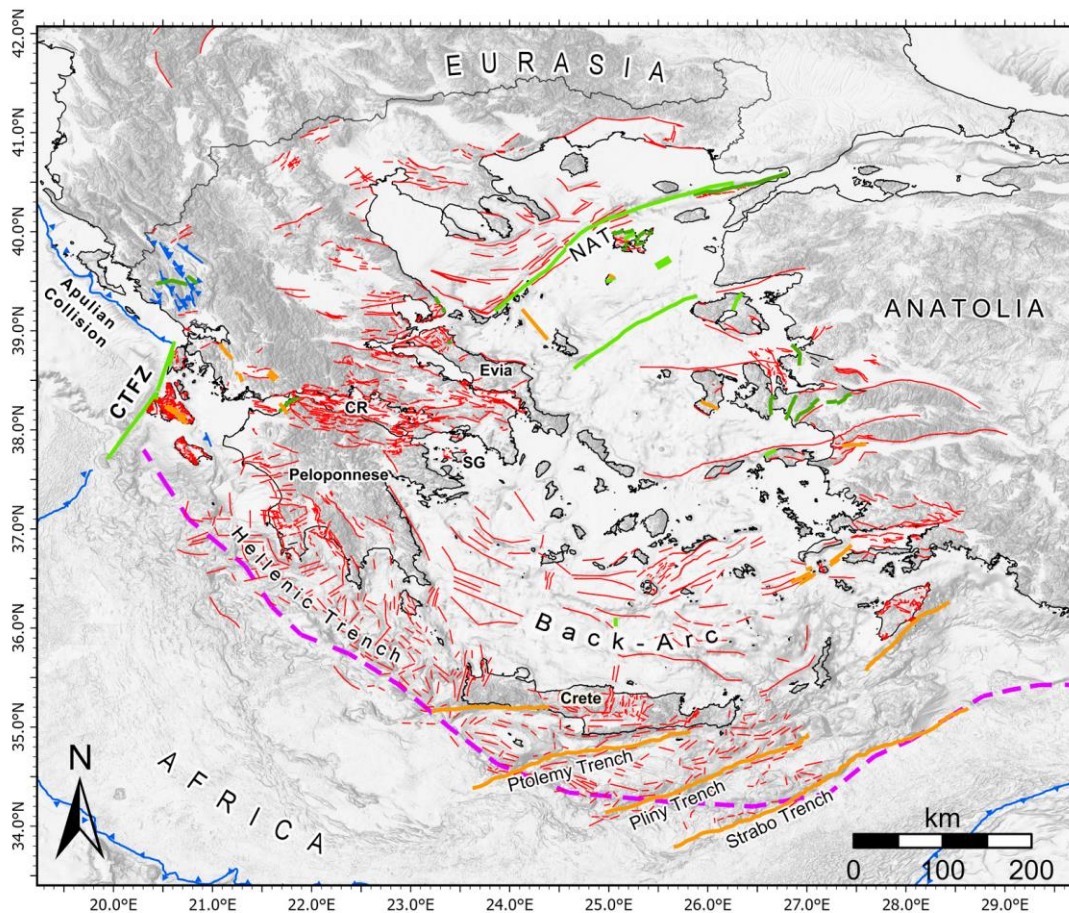
2024 m. lapkričio 3 d. šiaurinę Graikijos dalį supurtė vidutinio 5.3 stiprumo (magnitudės) žemės drebėjimas [1]. Drebėjimas įvyko sekmadienį 19 val. 03 min. vietiniu Graikijos laiku (17 val. 03 min. pasauliniu laiku; 1 pav.). Pasak Atėnų nacionalinės observatorijos Geodinamikos instituto, žemės drebėjimas įvyko Chalkidikės pusiasalio pakrantėje, maždaug už 40 km į pietryčius nuo Salonikų, antro pagal dydį Graikijos miesto [2]. Drebėjimo hipocentras (židinyš) buvo 16 km gylyje. Po pirmojo žemės drebėjimo sekė keli pakartotiniai smūgiai, stipriausio magnitudė buvo 4.2.

Žemės drebėjimas buvo juntamas didelėje šiaurinės Graikijos dalyje.

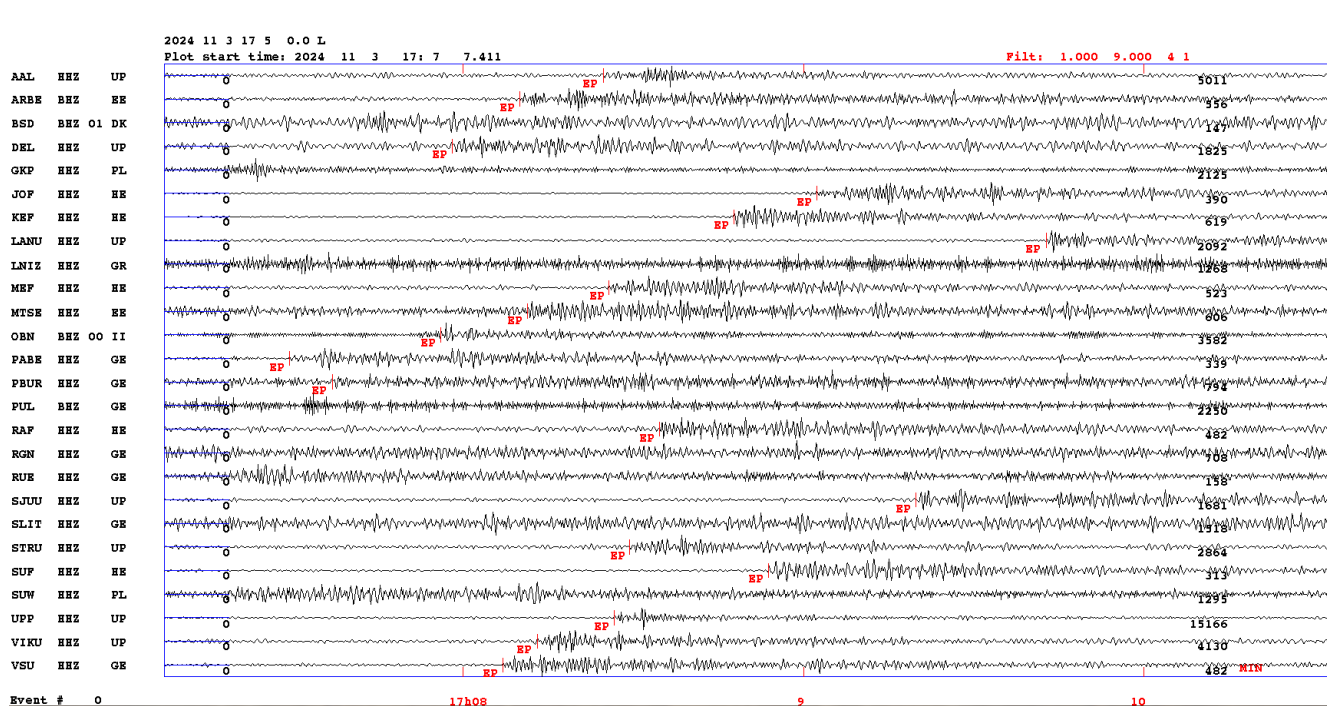
1 pav. 2024 m. lapkričio 3 d. žemės drebėjimo Graikijoje epicentras pažymėtas geltona žvaigžde [1].

Viduržemio jūros regionas yra labai seismiškai aktyvus. Šis aktyvumas yra siejamas su Afrikos tektoninės plokštės judėjimu į šiaurę (~4-10 mm per metus) ir jos nirimu po Eurazijos tektonine plokšte. Šių tektoninių plokščių susidūrimas prasidėjo prieš 50 milijonų metų [3]. Didžiausias Viduržemio jūros seisminis aktyvumas yra stebimas išilgai Hellenik'o subdukcijos zonos Graikijos pietuose, šiaurės Anatolijos lūžių zonos Turkijos vakaruose ir Kalabrijos subdukcijos zonos pietų Italijoje. Lapkričio 3 d. drebėjimas įvyko Korinto rifto tektoninių lūžių sistemoje [3] (2 pav.).

2 pav. Pietinės Eurazijos ir šiaurinės Afrikos tektoninių plokščių susidūrimo situacija [4]. Linijos nurodo į žemės paviršių išeinančius tektoninius lūžius, CTFZ – Kefalonia lūžių zona, NAT – Šiaurės Egėjaus įduba, CR – Korinto riftas, SG – Saronikos įlanka, SAVA – pietų Egėjaus aktyvių ugnikalnių arka, Back-Arc – užlankinis baseinas. Raudona punktyrinė linija apytiksliai atvaizduoja Eurazijos-Afrikos tektoninių plokščių ribas išilgai Helenikos giliavandenės įdubos.

Graikijoje įvykusį žemės drebėjimą užregistravo ir Lietuvos valstybinio seismologinio monitoringo seisminių stebėjimų stotys: Paburgės (PBUR) ir Paberžės (PABE) Šis žemės drebėjimas taip pat užregistruotas ir kitose Baltijos regiono seisminių stebėjimų stotyse (3 pav.).

3 pav. Graikijoje žemės drebėjimo įvykusio 2024 m. lapkričio 3 d. seismogramos užregistruotos Lietuvos seiminio monitoringo stotyse: PBUR ir PABE bei Baltijos regiono stotyse: ALL, ARBE, BSD, DEL, GKP, JOF, KEF, LANU, LNIZ, MEF, MTSE, OBN, PUL, RAF, RGN, RUE, SJUU, SLIT, STRU, SUF, SUW, UPP, VIKU, VSU.

Nors žemės virpesiai ir buvo registruoti Lietuvoje esančiuose seisminių stebėjimų stotyse, tačiau reikia pabrėžti, jog jie nebuvo juntami Lietuvos teritorijoje ir grėsmės žmonėms, aplinkai ar infrastruktūrai nesukėlė.

Nuorodos:

1. https://www.emsc-csem.org/Earthquake_information/earthquake_map.php?id=1726241
2. https://www.lrt.lt/naujienos/pasaulyje/6/2403654/siaurine-graikijos-dali-supurte-5-2-balo-stiprumo-zemes-drebejimas?utm_medium=Social&utm_source=Facebook#Echobox=1730669687
3. <https://earthquake.usgs.gov/earthquakes/eventpage/us7000npqn/region-info>
4. <https://www.mdpi.com/2076-3263/10/11/447>

Informaciją parengė:

Lietuvos geologijos tarnybos

Giluminės ir naftos geologijos skyrius